

opusdei.org

Dođite, poklonimo se!

Božić je vrijeme kada nas svi oni nevjerojatni događaji u Betlehemu potiču da preispitamo svoje krajnje motive. Marija i Josip nas pozivaju da neumorno štujemo Dijete Isusa, bespomoćnog i potrebnog naše skrbi.

22.12.2023.

Dođite, poklonimo se!

Pri ulasku na nogometni stadion jednog engleskog grada navijače

dočekuje velika skulptura dva vojnika, svaki u drugoj uniformi, koji se rukuju nad loptom. Scena predstavlja događaj koji se dogodio tijekom Prvog svjetskog rata, poznat kao "Božićno primirje". Priča se da je na Badnjak 1914. došlo do spontanog prekida vatre u rovovima koji su razdvajali dvije vojske. Jedna je strana davala znakove drugoj pozivajući je da proživi noć mira, upravo na taj datum koji obilježava Isusovo rođenje. Inicijativa je dobro prihvaćena: vojnici s obje strane susreli su se, razmijenili jednostavne darove, pjevali pjesme, napravili grupnu fotografiju i čak odigrali nogometnu utakmicu.

Jedna od božićnih pjesama za koje se svi sjećaju da su ih te noći čuli ili pjevali je poznata *Adeste fideles*, skladba iz 18. stoljeća, koju je navodno napisao engleski glazbenik. Činjenica da je izvorna pjesma bila na latinskom olakšavala je ljudima

koji nisu dijelili isti jezik da je pjevaju uz pratnju gajdi. Ova božićna pjesma, sada poznata u cijelom svijetu, poziva one koji pjevaju i slušaju da se pridruže grupi koja dolazi u Betlehem - pastirima, anđelima, mudracima - da se poklone novorođenom Isusu. „Božić. Pjevaju: dođi, dođi... Hajdemo, već se rodio. I, nakon razmišljanja o tome kako se Marija i Josip brinu za Djetesce, usuđujem ti predložiti: pogledaj ga ponovno, gledaj ga bez odmora"[1].

Čemu se klanjamo?

Poziv na služenje Bogu, na raspoloženje poniznosti i potpune podložnosti prema drugoj osobi - pogotovo ako se radi o Djetetu koje jedva priča - postalo je za mnoge ljude nešto čudno ili čak problematično. U mjeri u kojoj se osobna autonomija predstavlja kao prava i najviša moralna vrijednost, stavljanje života u tuđe ruke može se

činiti kao simptom slabosti ili praznovjerja, nešto možda tipičnije za druga vremena.

U stvarnosti, samo je Bog vrijedan štovanja: samo njemu pripada najveće poštovanje. Međutim, nekako je obožavanje uvijek prirodna stvarnost za svaku ljudsku osobu, bez obzira ima li vjere ili ne. Dakle, netko postavlja nešto ili nekoga kao krajnji razlog zašto čini sve druge stvari. "Što je „Bog“ na egzistencijalnoj razini? — upitao se papa Franjo—. To je ono što je u središtu nečijeg života i o čemu ovisi ono što čovjek radi i misli. Možete odrastati u obitelji koja je nominalno kršćanska, ali je u stvarnosti usmjerena na referentne točke izvan Evandjelja. Ljudsko biće ne živi bez fokusiranja na nešto. Tako svijet nudi 'supermarket' idola, koji mogu biti predmeti, slike, ideje, položaji"[2].

S ove točke gledišta, i vjernici i oni koji na bogoslužje gledaju kao na prošlost, mogu ponovno otkriti nešto od puta koji vodi u Betlehem. Da bismo to učinili, možda bismo se mogli početi pitati: Koji je razlog zašto radim to što radim? Što je to što me pokreće da radim ovo, a ne nešto drugo? Razmišljajući na ovaj način, prvo će te identificirati neke motive; a iza njih ćete, povlačeći nit, otkriti druge, one manje očite. Ali čak i ove suptilnije motivacije mogu zauzvrat dovesti do dubljih. Stoga je potrebno nastaviti tražiti sve dok ne dosegneмо svoj krajnji kriterij djelovanja: ono što smatramo neotuđivim, nedodirljivim i što vodi naše odluke; ono što, ukratko, obožavamo, jer tome podvrgavamo sve ostalo.

Tada se možemo iznenaditi kad otkrijemo da, više ili manje, naše odluke ne upućuju toliko na Boga kojeg ispovijedamo, već možda na

druge nepriznavane ciljeve, kao što je osobni prestiž, materijalna sigurnost, očuvanje određene situacije ili jednostavno udobnost. Sve se to čak može naći pomiješano s elementima koji su djelomično povezani s vjerom, kao što je potraga za duhovnim mirom ili smirenošću koja proizlazi iz činjenja onoga što netko vjeruje da treba činiti. Ali možda nas na kraju čak i takvi razlozi drže podalje od vrtoglavice koju je ovo Dijete, koje je Bog, došlo donijeti na svijet.

Poziv koji toliko puta pjevamo tijekom božićnih dana – „Dođite, poklonimo se!“ – dolazi upravo da nas dublje propita o razlozima zašto živimo. Dođite svi i dopustite da vas izazove ovaj paradoks - da vidite, novorođenče, onoga koja je stvorio nebo i zemlju. Dođite svi i razmislite kako onaj koji je svojom riječju stvorio sve što postoji, sada ne može izgovoriti ni riječi. "Dira me do

dubine duše promatrati lik Isusa novorođenog u Betlehemu – priznao je sveti Josemaría –: bespomoćno, bespomoćno dijete, nesposobno pružiti otpor. Bog se predaje u ruke ljudima"[3]. Božić je vrijeme kada nas svi oni nevjerojatni događaji u Betlehemu potiču da preispitamo svoje krajnje motive. Isus, Marija i Josip - a s njima i svi sveci - uvijek nas pozivaju da preispitamo svoju sigurnost, naša mala ili velika posebna "obožavanja", kako bismo usmjerili svoja srca prema jedinoj zvijezdi koja nam govori gdje je Spasitelj.

Slijedite zvijezdu iskrena srca

"Nakon što se Isus rodio u Betlehemu Judejskom u vrijeme kralja Heroda, neki mudraci su došli s Istoka u Jeruzalem pitajući: - Gdje je novorođeni kralj židovski? Ta vidjesmo njegovu zvijezdu na istoku i dođosmo mu se pokloniti" (usp. Mt

2,1-2). Mudraci se pridružuju tom *venite, adoremus*. Napustili su sigurnost poznatog kako bi potražili izvor na koji upućuje njihova žeđ za obožavanjem. Nagadali su središte gravitacije u svojim životima koje je vodilo njihove odluke, ali ga nisu mogli jasno ocrtati. Sada, stigavši u Betlehem, osjete drugačije otkucaje u svojim srcima, koji im navješćuju da su blizu otkrića. Sveti Josemaría je u ovom traženju mudraca prepoznao iskustvo kršćanskog poziva: prepoznavanje čežnje koju može ispuniti samo Bog, otkriće onoga što uistinu zaslužuje obožavanje. Poput njih, „i mi smo primijetili da se, malo po malo, novo svjetlo zapalilo u duši: želja da budemo puni kršćani; ako mi dopustite da se izrazim, tjeskoba ozbiljnog shvaćanja Boga" [4].

Benedikt XVI. nazvao ih je „ljudima nemirna srca"[5]. To je stalna značajka duše koja, usred krhkosti svijeta, traži Krista. U njihovim je

srcima, kao i u našima, sigurno titrala čežnja slična onoj psalmista: „O Bože, ti si Bog moj:

gorljivo tebe tražim; tebe žeda duša moja, tebe želi tijelo moje, kao zemlja suha, žedna, bezvodna." (Ps 62,2). To je situacija hodočasnika, vrlo različita od situacije lutalice, koji ne zna što želi ni kamo ide. Hodočasnik je lutalica uvijek u potrazi, uvijek sa čežnjom da više voli Boga, od jutra do mraka. „Na postelji se tebe spominjem, u bdjenjima noćnim mislim na tebe.“ (Ps 62,7). Ova želja za pravim Bogom upisana je u sve muškarce i žene na zemlji, kršćane i nekršćane, i to je ono što brojne nas drži na putu. Stoga, kada svećenik u četvrtoj euharistijskoj molitvi moli Boga Oca da se sjeti onih za koje se prinosi Kristova žrtva, tu se nalaze "svi koji te iskrenim srcem traže"[6].

Mudraci, objašnjava Benedikt XVI., „su možda bili učeni ljudi koji su

imali veliko znanje o zvijezdama i vjerojatno također imali filozofsko obrazovanje. Ali nisu samo htjeli znati mnoge stvari. Željeli su znati sve što je bitno. Željeli su znati kako se može postati ljudskom osobom. I zbog toga su htjeli znati postoji li Bog, gdje je i kakav je; je li mu je stalo do nas i kako ga možemo pronaći. Nisu samo htjeli znati: htjeli su prepoznati istinu o nama, o Bogu i svijetu.

Njihovo vanjsko hodočašće bilo je izraz njihovog unutarnjeg bivanja na putu, unutarnjeg hodočašća njihovih srca. Oni su bili ljudi koji su tražili Boga i, u konačnici, bili na putu prema njemu. Oni su bili tražitelji Boga»[7].

Pratiti Betlehemsku zvijezdu zapravo je životni zadatak. Zadatak traženja skrivenih jaslica u našim svakodnevnim životima ponekad može biti naporan, jer znači ne zaustavljati se u sobama koje se čine udobnijima, gdje Isus nije. Dakle, cilj

je vrijedan svih napora: „Kad su vidjeli zvijezdu, bili su ispunjeni neizmjernom radošću. I ušavši u kuću, vidješe dijete s Marijom, majkom njegovom, padoše ničice i pokloniše mu se; zatim otvoriše svoje škrinje i prinesoše mu darove: zlato, tamjan i smirnu” (usp. Mt 2,10-11). Toga su se dana životi ovih mudraca zauvijek promijenili. Jer, na kraju krajeva, „sve ovisi o tome ima li ili nema nade u našim životima. Kad god klanjamo, nešto se događa u nama i oko nas. Stvari se opet popravljaju. Ulazimo u istinu. Pogled postaje oštar. Mnogo toga što nas je preplavilo nestaje”[8].

Neka Bog bude Bog

Putem nećemo susresti samo zvijezdu koja nas vodi do Isusa: također ćemo naići na bezbrojna umjetna svjetla, višestruke zamjene koje nas žele prevariti, zahtijevati naše obožavanje i, u konačnici,

zarobiti našu slobodu. Oni su lažni idoli o kojima nam govori Katekizam Crkve: „Idolopoklonstvo se ne odnosi samo na lažne kultove poganstva. To je stalna kušnja vjere. Sastoji se od divinizacije onoga što nije Bog“[9]. Svi mi, pa tako i kršćani, uvijek iznova možemo pasti u idolopoklonstvo, svaki put kad nešto ili nekoga, barem djelomično, stavimo na mjesto Boga. Ti lažni idoli tada postaju „oblici ugnjetavanja i prividnih sloboda, koji su zapravo lanci koji porobljavaju“[10]. Riječ je o izgnanstvu Boga koje se obično ne događa na upečatljiv i sablažnjiv način, nego se diskretno uvlači u naša srca, poput bršljana koji se postupno uvlači u zid, dok ne zaprijeti da ga sruši.

Svakog jutra kad bi se probudio, sveti Josemaría se ničice spustio na zemlju i ponavljao riječ "*serviam!*", "Služit ću ti!" Mnogi od nas su od njega naučili ovu gestu, koja izražava želju, svaki

dan obnavljanu, da ne budemo ometeni krivim štovanjem; klanjati se svaki dan samo pred Bogom. To je gesta obožavanja; i, upravo zato, gesta slobode, gesta koja nas oslobađa mogućnosti da nasjednemo na male idole, maskirane čak i u najboljim prividima i namjerama. „Služiti Bogu je sloboda koja proizlazi iz korijena istinske slobode: slobode od sebe. Dakle, to je “spasenje”, “sreća” ili, kako to Ivan naziva, “radost”. A u isto vrijeme potpuna dostupnost, predanost i služenje, baš kako me Bog želi“[11].

Također svaki dan, sveti Josemaría ponavljao je, u zahvali nakon slavljenja euharistije, ovaj psalmistov zahtjev: Non nobis, Domine, non nobis; sed nomini tuo da gloriam! (Ps 115,1). Omalovažili bismo ovu molitvu kad bismo mislili da je ono što je ovdje izraženo puko odricanje od slave uopće, kao da je to nešto loše za nas. Zapravo, kršćanin se

nada obećanju življenja u slavi Božjoj; tako da je, više od odricanja, to promjena veličine: psalmistov zahtjev pretpostavlja da je ljudska slava, bez slave Božje, uvijek premalena, kao i svaki idol pred Bogom. Čisto ljudska slava na kraju se otkriva kao tužna karikatura: želja da iznad svega želimo biti sretni sa svojim postignućima ili da osjetimo divljenje drugih, samozadovoljstvo ljudske slave, vrlo je malo... jer Bog nije tamo.

* * *

Dijete Isus, bespomoćno i potrebno svega, dolazi uvijek iznova raskrinkati sve naše idole, koji ne vide, ne govore, ne čuju (usp. Ps 115,5-6). Božićni dani poziv su da ponovno krenemo putem prema onoj improviziranoj kući, ali punoj svjetla i topline, a to je Betlehemska špilja. Tamo ćemo biti zadivljeni „slobodom Boga koji se iz čiste ljubavi odlučuje

poniziti uzimajući tijelo poput našeg"[12].

[1] Sveti Josemaría, Kovačnica, n. 549.

[2] Papa Franjo, Opća audijencija, 1-VIII-2018.

[3] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, br. 113.

[4] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, br. 32.

[5] Benedikt XVI., Homilija na Bogojavljenje, 6. siječnja 2013.

[6] Rimski misal, Euharistijska molitva IV.

[7] Benedikt XVI., Homilija na Bogojavljenje, 6. siječnja 2013.

[8] R. Guardini, Gospodstvo Boga i sloboda čovjeka, Madrid; Guadarrama, 1963., str. 30.

[9] Katekizam Katoličke Crkve, br. 2113.

[10] F. Ocáriz, Pastoralno pismo, 9-I-2018, br. 1.

[11] J. Ratzinger, „Molite u naše vrijeme“, u Riječi u Crkvi, Salamanca, Slijedi me, 1976., str. 107.

[12] F. Ocáriz, Pastoralno pismo, 9-I-2018, br. 1.

Andrés Cárdenas

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/dodite-poklonimo-se/](https://opusdei.org/hr-hr/article/dodite-poklonimo-se/)
(30.03.2025.)